

DA-001-001415

Seat No. _____

Second Year B. A. (CBCS) (Sem. IV) Examination

April / May – 2015

Philosophy : Paper - VIII

(Core)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001415

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

૧ M.C.Q.

૨૦

(૧) ન્યાયદર્શનના સ્થાપક કોણ છે ?

(A) પતંજલિ (B) શંકરાચાર્ય

(C) ગૌતમ (D) કણાદ

(૨) વૈશેષિક દર્શન અનુસાર પદાર્થ કેટલાં છે ?

(A) પાંચ (B) ત્રણ

(C) સાત (D) બે

(૩) ન્યાય દર્શન અનુસાર ઈશ્વર -

(A) જગતનું ઉપાદાન કારણ છે

(B) જગતનું નિમિત્ત કારણ છે

(C) જગતનું નિમિત્ત અને ઉપાદાન બંને કારણ છે

(D) જગતથી કશો સંબંધ નથી

(૪) ન્યાય દર્શન અનુસાર પ્રમાણ -

(A) બે (B) ચાર

(C) ત્રણ (D) પાંચ

(૫) 'સામાન્ય'ના પ્રકાર -

(A) બે (B) પાંચ

(C) ત્રણ (D) ચાર

- (૬) કર્મના પ્રકાર (વૈશેષિક અનુસાર)
- (A) સાત (B) પાંચ
(C) છ (D) નવ
- (૭) વૈશેષિક દર્શન એ -
- (A) નિરિશ્વર દર્શન કહેવાય છે.
(B) ઔલુક્ય દર્શન કહેવાય છે.
(C) સત્તકાર્યવાદી દર્શન છે.
(D) આમાંનું કંઈ નથી.
- (૮) સાંખ્ય અનુસાર ઉત્ક્રાંતિનાં -
- (A) ચાર તત્ત્વો છે
(B) સોળ તત્ત્વો છે
(C) ચોવિસ તત્ત્વો છે
(D) છઠ્ઠીસ તત્ત્વો છે
- (૯) યોગના બહિરંગ સાધનો -
- (A) ત્રણ છે (B) પાંચ છે
(C) સાત છે (D) નવ છે
- (૧૦) યોગ અનુસાર ચિત્તની અવસ્થાઓ -
- (A) સાત (B) ત્રણ
(C) પાંચ (D) બે
- (૧૧) સાંખ્ય દર્શન
- (A) અદ્વૈતવાદી છે
(B) દ્વૈતવાદી છે
(C) અનેકત્વવાદી છે
(D) આમાંનું કંઈ નથી
- (૧૨) પૂર્વમીમાંસા દર્શનના સ્થાપક -
- (A) કણાદ (B) ગૌતમ
(C) બાદરાયણ (D) જૈમિની

(૧૩) અર્થાપત્તિના પ્રકાર -

- (A) ચાર (B) ત્રણ
(C) બે (D) પાંચ

(૧૪) વૈશેષિક દર્શન અનુસાર દ્રવ્યની સંખ્યા -

- (A) નવ (B) બાર
(C) ચાર (D) પાંચ

(૧૫) શાંકર વેદાંત -

- (A) વિશિષ્ટાદ્વૈત (B) શુદ્ધાદ્વૈત
(C) કેવલાદ્વૈત (D) દ્વૈતા-દ્વૈત

(૧૬) માયાની શક્તિઓ -

- (A) આઠ (B) પાંચ
(C) બે (D) ચાર

(૧૭) શંકરાચાર્ય અનુસાર જગત -

- (A) સત્ય છે (B) મિથ્યા છે
(C) અર્ધસત્ય છે (D) કશું નથી

(૧૮) રામાનુજાચાર્યએ માયાવાદની કેટલી ટીકા કરી ?

- (A) ત્રણ (B) પાંચ
(C) સાત (D) ચાર

(૧૯) શંકરાચાર્ય અનુસાર બ્રહ્મ -

- (A) સગુણ છે
(B) નિર્ગુણ છે
(C) સગુણ-નિર્ગુણ બન્ને છે
(D) શૂન્યરૂપ છે

(૨૦) સાંખ્યદર્શન -

- (A) અસત્કાર્યવાદી છે
(B) સત્કાર્યવાદી છે
(C) વિવર્તવાદી છે
(D) અણુવાદી છે

- ૨ ન્યાય દર્શન અનુસાર પ્રત્યક્ષ પ્રમાણ ચર્ચો. ૧૦
- અથવા**
- ૨ પંચાવયવી અનુમાનનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો. ૧૦
- ૩ વૈશેષિક દર્શન અનુસાર 'સમવાય' પદાર્થ સમજાવો. ૧૦
- અથવા**
- ૩ અભાવની વ્યાખ્યા આપો. અભાવના પ્રકારો દર્શાવો. ૧૦
- ૪ (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (એક) ૮
- (૧) પ્રકૃતિનું સ્વરૂપ
- (૨) પુરુષ બહુત્વ
- (બ) ટૂંકનોંધ લખો : (એક) ૮
- (૧) યોગમાં યમ-નિયમનું મહત્ત્વ
- (૨) સત્કાર્યવાદ
- ૫ કોઈ પણ બે વિશે ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૪
- (૧) પૂર્વમીમાંસા 'શબ્દ'ને નિત્ય શા માટે કહે છે ?
- (૨) યોગ માટે ઈશ્વર જરૂરી છે.
- (૩) ન્યાય અનુસાર ઉપમાન પ્રમાણ સમજાવો.
- (૪) અનુપલબ્ધિ શું છે ? સમજાવો.

ENGLISH VERSION

1 M.C.Q.

20

- (1) Who is the founder of Nyaya System ?
(A) Patanjali (B) Shankeracharya
(C) Gautama (D) Kanada
- (2) How many categories are there as per Vaisheshika ?
(A) Five (B) Three
(C) Seven (D) Two
- (3) God as per Nyaya system
(A) is the material cause of the world
(B) is the efficient cause of the world
(C) is material and efficient cause both
(D) no relation with the world
- (4) Pramana as per Nyaya system are :
(A) Two (B) Four
(C) Three (D) Five
- (5) The types of generality
(A) Two (B) Five
(C) Three (D) Four
- (6) The types of action (as per Vaisheshika)
(A) Seven (B) Five
(C) Six (D) Nine
- (7) Vaisheshika system
(A) is Atheistic
(B) is called Aulakya system
(C) is Satkaryavadi
(D) nothing of all these

- (8) Evolution as per Sankhya
- (A) Has got four elements
  - (B) Has got sixteen elements
  - (C) Has got twenty four elements
  - (D) Has got twenty six elements
- (9) The external means to Yoga are
- (A) Three
  - (B) Five
  - (C) Seven
  - (D) Nine
- (10) The states of Internal Organ as per yoga
- (A) Seven
  - (B) Three
  - (C) Five
  - (D) Two
- (11) Sankhya system is
- (A) Non-dualistic
  - (B) Dualistic
  - (C) Pluralistic
  - (D) Nothing of the above
- (12) The founder of Purva Mimansa system
- (A) Kanada
  - (B) Gautama
  - (C) Badrayana
  - (D) Jaimini
- (13) The types of postulation
- (A) Four
  - (B) Three
  - (C) Two
  - (D) Five
- (14) The number of substances as per Vaisheshika system
- (A) Nine
  - (B) Twelve
  - (C) Four
  - (D) Five

- (15) Shanker Vedanta
- (A) Vishishta Dvaita
  - (B) Shuddha Dhaita
  - (C) Kevala Dhaita
  - (D) Dvaita Dvaita
- (16) The energies of Maya
- (A) Eight
  - (B) Five
  - (C) Two
  - (D) Four
- (17) The world according to Shankeracharya
- (A) is real
  - (B) is unreal
  - (C) is halfway true
  - (D) Nothing
- (18) How many criticism of Maya was labelled by Ramanujacharya ?
- (A) Three
  - (B) Five
  - (C) Seven
  - (D) Four
- (19) Brahman according to Shankeracharya
- (A) is qualified
  - (B) is non-qualified
  - (C) is both qualified non-qualified
  - (D) is zero
- (20) Sankhya system
- (A) is Asatkaryavadi
  - (B) is Satkaryavadi
  - (C) is vivartavadi
  - (D) is Atomic

2 Discuss Perception according to Nyaya. 10

OR

2 Clarify the nature of five fold syllogism. 10

3 Explain inherence according to Vaisheshika. 10

OR

3 Define Non-existence. State the types of non-existence. 10

4 (a) Write short note : (any one) 8

(1) The Nature of Nature

(2) Plurality of the self.

(b) Write short note : (any one) 8

(1) The importance of Yama-Niyama in Yoga

(2) Satkaryavada

5 Answer briefly any two of the following : 14

(1) Why does Purva Mimansa consider 'Shabda' to be eternal ?

(2) Is God necessary for Yoga ?

(3) Explain Upamana as per Nyaya system

(4) What is Non-cognition ? Explain.
